

Mangelfull og uklar

Lottelise Folge og Carl-Erik Grimstad skriver i DN 22. januar at Avisa Nordland har begått «bevisste overgrep mot kirurgen», at avisen gjorde «en bevisst utelatelse av relevant faktainformasjon», og at det er «uredelighet som er blitt utvist i ANs redaksjon i krenkelsen av legen».

Alle som leser hva Avisa Nordland virkelig skrev den 26. juni 2010 og uken etterpå, vil se at Folge og Grimstad ikke har dekning for sine påstander.

Siden Folge/Grimstad stadig hevder at avisen har undersøkt fakta, så bør vi se nærmere rapporten fra den medisinske sakkyndige, professor Jon Arne Søreide, datert 1. mars 2010, der kirurgens brev til Helsetilsynet av 17. august 2009 fulgte som vedlegg.

Den sakkyndige uttalte at «Dokumentasjonen fra kirurg er mangelfull og uklar. Det primære inngrepet, der man faktisk gjorde rejeksjon av caput (hodet) og cauda (halen) av pankreas, og satte igjen corpus (midtdelen), må betegnes som ganske uvanlig, og kan i denne sammenheng vanskelig sies å være i tråd med god praksis. Samlet sett synes det ikke som at man har ivarett de krav til faglig kompetanse og erfaring som er nødvendig for å drive faglig forsvarelig i henhold til Helsepersonelloven § 4 i denne kon-

krete situasjon». (Understrekingene er gjort av den sakkyndige selv.)

Dersom Avisa Nordland bevisst ville krenke kirurgene, skulle man vel vente at avisen hadde tatt med alle slike kritiske merknader fra professoren. Avisen brukte bare noen, og slett ikke de kraftigste.

Kirurgen brukte selv 28 linjer i sitt brev til å beskrive hvordan han mener at pasienten nærmest tryglet om å bli operert i Bodø. Personlig synes jeg det er oppsiktsvekkende at kirurgen bruker så mye tid og plass på nettopp dette, ettersom samtykke uansett ikke kan oppheve et regelverk som fastsatte at slike operasjoner ikke skulle skje i Bodø.

Som kjent har pasienten hevdet at hun ikke ga noe samtykke, og det betvilte også den sakkyndige professor. I sin rapport skrev han: «En har vanskelig for å tro at pasienten selv har «insistert» på å bli operert i Bodø.» Professoren viser til hennes helsefaglige bakgrunn som operasjonssykepleier nettopp ved Nordlands-sykehuset.

Hvis Folge/Grimstad ønsker flere sitater fra dokumentene, så er det bare å si fra.

Nils E. Øy, tidligere generalsekretær i Norsk Redaktørforening og journalistisk sakkyndig vitne for Avisa Nordland under rettssaken

Snever mediekritikk

Carl-Erik Grimstad og Lottelise Folge har i to omfattende DN-kronikker kommet med ganske saftige angrep på Norsk Redaktørforening og undertegnede. Dette er et begrenset tilsvarende, i det DN har gitt undertegnede betydelig mindre plass enn Grimstad og Folge. Et mer fullverdig tilsvarende kan leses på www.nored.no.

Kort svar til Grimstad/Folge: NR tar alle rettskraftige dommer til etterretning. Domspremissene inngår allerede som en del av NRs kursmaterieell i mediejus, og vil også bli behandlet i andre fora.

I stedet for å se ANs omfattende, grundige og viktige journalistikk i sammenheng, henger Grimstad og Folge seg opp i ett punkt: kirurgens påstand om at pasienten hadde gitt samtykke, uten å nevne at pasienten selv hevdet at slikt samtykke aldri var gitt.

Operasjonen skulle uansett ikke vært gjennomført av legene i Bodø. Selvsagt kunne AN ha omtalt kirurgens brev til Helsetilsynet. Historien om Lillian Olsens møte med

Nordlandssykehuset ville imidlertid for alle praktiske formål vært den samme.

Når det gjelder Høyesterett så mener jeg, nå som da dommen falt, at den er svært streng og svært problematisk. Jeg har altså ikke «funnet ut at hans meninger fra medio desember har gått ut på dato», slik Grimstad og Folge skriver.

Hvorfor er jeg kritisk til dommen? Jo, fordi den etter mitt syn er anlagt alt for snevert og legger altfor stor vekt på ett dokument (som i tillegg - slik jeg ser det - forstås dels feil), samt på to setninger i en lederartikkel. Dette er det ikke rom for å utdype innenfor den rammen DN har gitt meg til rådighet.

Høyesteretts premisser tar vi uansett på alvor. Så vil tiden vise hvilke konsekvenser kjennelsen eventuelt får for norsk rettspraksis og norsk journalistikk.

Arne Jensen, generalsekretær i Norsk Redaktørforening

Er tre den nye vinen?

Det foregår en materialkonkurransen. Trevirke, i sin mest massive form har nå fått en renessanse. Det gjør noe med arkitekturen.

En høyblokk i tre, er det mulig? Å ja! I Vancouver reiser det seg nå en 18-etasjes bygning i tre. På Ås sør for Oslo er det bygget åtteetasjes studentboliger og mange av de fineste hyttene og eneboligene blir nå oppført i high-tech-tre.

Massivtre, lær deg begrepet med det samme, hvis det skulle mangle i ditt vokabular. Massivtre er som ordet antyder, ulike variasjoner over trekonstruksjoner som er massive. Tre er altså ikke kun reisverk eller bindingsverk, mens også vegg, gulv, heissjakt og alt det som normalt sett er bygget i betong. Massivtre kan være satt sammen av elementer som er limt sammen, men massivtreelementer kan også holdes sammen ved hjelp av plugger. For de mest tradisjonsrike av oss er det også greit å vite at laftede hus er å regne som konstruksjoner i massivtre.

Mange steder i fedrelandet bygges det nå hus, hytter og større bygninger i massivtre, men det er fortsatt et ganske lite fenomen. Imidlertid er synligheten i arkitekturpressen og livsstilsmagasiner høy, og denne teknologien tiltrekker seg mange av de aller beste arkitektene. Det viser at det estetiske og arkitektoniske potensialet er stort, slik det ikke minst er demonstrert av det norske arkitektfirmaet Helen & Hard. I det som kan regnes som deres første store massivtreprosjekt - Preikestolen Fjellstue fra 2008 - tok de fatt i potensialet i selve de bærende elementene. Den samme ideen ble videreført i Vennesla bibliotek i 2011, og denne bygningen er det meste markedsføringstiltaket denne materialteknologien kan få. Det er et helt sjeldent arkitektonisk verk. Ikke bare den store oppmerksomheten nasjonalt og internasjonalt bekrefter denne påstanden, men også den allmenne begeistring et besøk her skaper hos helt vanlige mennesker som ikke har viet livet sitt til å se på arkitektur. Helen & Hard har i disse prosjektene hatt et tett samarbeide med ingeniører som bidratt med ny innsikt om materialets konstruktive og statiske egenskaper. Det har

Arkitektur Erling Dokk Holm

vært helt grunnleggende for den arkitekturen som er skapt.

Ikke minst er massivtre appellerende fordi materialet i teorien kan bidra til å redusere utslippene av klimaødeleggende utslipp fra byggebransjen. Massivtre er et CO₂-lager. Et tre i skogen som omdannes til byggemateriale tas ut av kretsløpet og bidrar derfor til at den mengden karbondioksid som er lagret i treet ikke inngår i det evige kretsløpet i naturen. Dette kretsløpet er basert på at fotosyntesen veksler inn i CO₂ i levende planter, og denne gassen frigjøres kun når treet råtner eller brenner.

Hvis alle hus, hytter og større bygninger i dette landet ble oppført i massivtre ville byggenæringen gå fra å være en sektor som produserer CO₂ til å bli en sektor som absorberer CO₂. Slik kunne den vært en del av løsningen på klimaproblemet. Det hadde vært fint, fordi den står for hele 14 prosent av landets klimagassutslipp.

Imidlertid må også massivtre produseres ved hjelp av moderne energikrevende teknologi, men viktigere er det

at materialet har noen grunnleggende egenskaper som ikke bare er positive. Tre tar raskt til seg den temperaturen som omgivelser utenfor har, i motsetning til betong som er et tregt materiale. Det betyr at energien som går til oppvarming og nedkjøling av bygninger i tre lett blir mye større enn den et betongbygg vil kreve.

Energiforbruket i bygninger bidrar mer til utslipp av klimagasser enn produksjonen av dem - i alle fall i et integrert energimarked der også kull, gass og olje eksisterer. Jo lengre en bygning står, desto mindre teller utslippene knyttet til produksjonen av den. Om lag 40 prosent av det totale norske energiforbruket går til å varme opp, lyse opp og drive landets bygninger, og det er også et moment som må telle med.

Det betyr ikke at sementindustrien bare kan hvile på sine laurbær. Av de globale CO₂-utslippene står de for om lag fem prosent, noen mener mer. Norsk betongindustri gjør imidlertid store anstrengelser for å redusere utslippene knyttet til produksjonen og selv om det er

Massivtre er som ordet antyder, ulike variasjoner over trekonstruksjoner som er massive. Arkitektfirmaet Helen & Hard laget sitt første store massivtre-prosjekt når de skapte Preikestolen Fjellstue fra 2008. Foto: Håkon Eikesdal

langt igjen til nullutslipp, så går det rette veien.

Imidlertid er det ikke slik at vi vet hvilket byggemateriale og byggemetoder som er minst miljøbelastende. Vi trenger gode data over hva som er de reelle klimabelastningene over tid. Da kan vi få en interessant utvikling, der de ulike materialteknologiene konkurrerer. Denne konkurransen gir oss

også en annen bonus, materialene blir en kilde til å fornye og utvikle arkitekturen videre. Betongarkitekturen i vår land har en 100 års historie som en permanent fornyer av arkitekturen og ingeniørfaget. Skal massivtre få en viktig posisjon i fremtiden kan ikke det skje uten at de samme mekanismene trer i kraft. Da trengs det store prosjektet som omfatter helt

normalt byggeri, og ikke kun vakre eksempler tegnet av de aller beste av landets formgivere.

Disse prosjektene finnes per dags dato ikke. På Siriskjær i Stavanger var ambisjonen å skape en bydel av gjennomførte massivtrebygg. Det viste seg vanskelig å få til, både økonomisk, konstruksjonsmessig og administrativt. Siriskjær er i dag

realisert med en kombinasjon av betong og tre, mye mindre tre enn drømmene tilsa, men mye mer tre enn i andre prosjekter. Spørsmålet er så om det egentlig er så ille? Kanskje er det rett og slett fremtiden?

Erling Dokk Holm skriver om arkitektur for Dagens Næringsliv

Kultur og medier

Torgim Eggen

Sune Nordgren

Øyvor Dalan Vik

Erling Dokk Holm

Ida Aalen

På nattbordet Hege Duckert

Alder: 52

Stilling: Kultursjef, NRK

- Der er noen bøker så godt som bofaste, andre er på gjennomreise. Jeg er med i to leseklubber, i den ene leser vi hele Prousts «På sporet av den tapte tid». Så det ligger alltid et stort, rødt bind på nattbordet, bare tallet på ryggen forandrer seg. Vi er nå ved bind syv, «Sodoma og Gomorra»!

-Er det sant, som Alain de Botton skrev i tittelen på en av sine bestselgere, at «Proust kan forandre ditt liv»?

-Proust er god på å beskrive det usynlige, alt som skjer selv der det ikke er noen ytre handling. Man kan føle seg riktig avslørt. Ellers ligger Jenny Offill der, «Dept. of Speculation», som var på listen til New York Times over de beste romanene ifjor. En bok som lå lenge på nattbordet var Donna Tartts siste. Jeg har det litt slik at har jeg først brukt tid på en bok, føler jeg at jeg må fullføre den, uansett hvor tregt det går.

- De som forsker i gambling sier at de dårligste avgjørelsene tas rett etter at en gevinst ser ut til å ha gått fløyten.

- Apropos! Jeg har en bok om spillteori her, «The Origins of Virtue» av Matt Ridley. Blant annet om hvordan vampyrflaggermus som har sugd til seg mer blod enn de kan nyttegjøre gulper opp blodet til mindre heldige artsfeller. Samarbeid hjelper.

- Science goes goth. Dette liker Nattbordet.

- Jeg har også Simen Ekerns bok om Europa, og Britt Bildøens «Sju dagar i august», som vant P2s lytterpris.

- Ikke ufortjent, men såpass uventet at det sier temmelig mye om P2s lyttere.

- Det er dessuten andre gang på to år at vinneren skriver på nynorsk.

Sentralbord 22 00 10 00 Kundeservice 815 11 815 Annonse 22 00 10 75

Dagens Næringsliv
Christian Krohgs gate 16,
Postboks 1182 Sentrum,
0107 Oslo

Redaksjonen etter kl. 16.30

Desken: 22 00 13 30

Etterbørs: 22 00 10 05

Feature: 22 00 13 51

Finans/næringsliv: 22 00 13 64

Foto: 22 00 13 07

Livsstil: 22 00 13 29

Nyhetsjef: 24 10 14 30

Politikk/økonomi: 22 00 10 04

Utenriks: 22 00 13 65

Redaksjoner utenfor Oslo

Kristiansand: 38 07 13 00

Stavanger: 51 85 81 11 / 13

Trondheim: 91 60 02 17

Tromsø: 77 66 56 65

Redaksjoner Utenlands

Bangkok: +66 7622 597

New York: +1 917 544 386

Telefaks Oslo

Abonnement: 22 00 10 60

Administrasjonen: 22 00 10 10

Annonse: 22 00 10 70

Løssalg: 22 00 10 30

Redaksjonen: 22 00 11 10

Telefaks utenfor Oslo

Bergen: 55 31 65 92

Kristiansand: 38 07 08 30

Stavanger: 51 85 81 10

Trondheim: 73 80 89 02

Tromsø: 77 66 56 78

Telefaks Utenlands

Bangkok: +66 762 34580

Epost

annonse@dn.no

kundeservice@dn.no

redaksjonen@dn.no

www.dnavis.no

Epost: etterbors@dn.no Kontaktperson: Sissel Bjaanæs sissel.bjaanas@dn.no Innlegg sendes til etterborsdebatt@dn.no

DN betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere, og til å forkorte innlegg.

Bidrag som ikke er bestilt, honoreres ikke. **Hovedinnlegg/kronikk:** Maks 4000 tegn (cirka 700 ord). **Underinnlegg/replikk:** Maks 1000 tegn (cirka 200 ord).